

ODPADY

Hořice na Šumavě

Duben 2022

Děkujeme všem, kteří poctivě třídíte a pomáháte tak snížit produkci směsného komunálního odpadu v naší obci. Snažíme se náš systém pečlivě sledovat a zlepšovat, jeho průběžné hodnocení nám pomáhá plánovat další kroky. Do evidenčního systému MESOH od května přibude evidence odpadů odevzdaných ve sběrném dvoře. Konečně jsme také začali rozdávat slíbené kompostéry. Co se dnes dozvíte:

- **Kompostéry – jak je získat a jak používat**
- **Systém MESOH ve sběrném dvoře**
- **14-denní svoz popelnic**
- **Náklady na odpady v roce 2021, zhodnocení MESOHu**
- **Kalendář svozů pytlového odpadu**

Kompostéry jsou tady!

Po napínavých dvou letech jsme se konečně dočkali kompostérů, na něž jsme získali dotaci ve spolupráci se Svazkem lipenských obcí. Pořídili jsme 90 kompostérů, z nich už více než polovina slouží na Vašich zahradách. Mají objem 1170 l, jsou velice kvalitní a praktické. Hotový substrát lze vybírat ze všech stran.

Máte zájem? Kompostéry máte možnost získat do výpůjčky. Smlouva se uzavírá na 5 let (na úřadě u paní Blažencové). Po pěti letech Vám kompostér zůstává. Po podepsání smlouvy Vám jej přivezeme domů, nebo si ho můžete vyzvednout ve sběrném dvoře v jeho otevírací době. Přednostně poskytujeme kompostéry k rodinným domům, poté majitelům pozemků a následně nájemcům zahrádek. Návod na sestavení kompostéru najdete na webu www.youtube.com/watch?v=LwjBG5kZS78.

Bohužel, v rámci dotace máme k dispozici pouze plastové kompostéry. Pokud byste uvítali spíše dřevěné varianty, doporučujeme se poohlédnout na internetu. Dají se koupit hotové, ale také zde najdete desítky návodů na sestavení, od jednoduchých z palet, po složité, vypracované, vícekomorové, i se spodními poklopy. Inspiraci můžete čerpat například na www.kompostuj.cz v sekci *Víme jak*, kapitole *Vyrobte si kompostér*. Na stejném webu najdete podrobné návody, jak nejlépe kompostovat.

Jak správně kompostovat

- kompostér je třeba položit volně na zem – hlínu nebo trávu pro propojení s půdním prostředím
- na dno kompostéru patří hrubší vzdušný materiál kvůli provzdušnění a odtoku přebytečné vody (nasekané větve, štěpka, hobliny, ...)
- kompostovaný materiál **dobře kombinujeme**. Vlhký a suchý, porézní a hutný, hnědý (uhlíkatý) a zelený (dusíkatý). Čerstvou trávu je dobré střídat se starším materiálem (štěpka, suché listí, ...)
- pro rychlejší start můžeme přimíchat zralý kompost nebo hnůj, přimíchaná zemina zvyšuje kvalitu humusu
- pravidelně kontrolujeme správnou vlhkost kompostu
- je-li to možné, je dobré kompost jednou za 1 až 2 měsíce přehodit a promíchat

Při správném kompostování získáme za 2 až 6 měsíců kvalitní čerstvý kompost, za 6 až 12 měsíců vyžralý.

Co všechno patří do kompostu

Na kompost nepatří ani zdaleka jen zbytky z kuchyně nebo posekaná tráva. Udělá mu moc dobře kombinace všech materiálů, které na zahradě najdete, a dokonce i trocha zmačkané lepenky nebo obaly od vajíček.

Kuchyňský odpad

Z kuchyně kromě omáček, olejů a opravdu velkých kostí můžete na kompost nosit všechno, a to včetně papírových utěrek nebo kapesníků. Ze zkažených potravin shnilé nevadí, plesnivé raději ne. U zvířecího trusu záleží na krmení, obecně použijte spíše jen ten od býložravých.

Evidence odpadů ve sběrném dvoře

Od 1. května začneme evidovat množství odpadu odevzdaného jednotlivými domácnostmi ve sběrném dvoře. Pokud jste zapojeni do MESOHu, za nadměrné množství objemného odpadu se odečítá několik málo EKObodů. Jestli přitom dobře třídíte, odečet ani nepoznáte. V případě přiměřeného množství odpadu se nemusíte bát, k odečtu nedojde. Systém výpočtu EKObodů najdete na webu obce.

Evidence odpadů probíhala i dosud, hlavní změna spočívá v jejím převedení do elektronické podoby. Ta nám usnadní práci s daty pro další hodnocení a případné budoucí změny.

Znovu upozorňujeme, že **na sběrný dvůr nepatří běžný komunální odpad, který se vejde do popelnice.**

14-denní svoz popelnic

Máme velký zájem na snížení frekvence svozů směsného odpadu (SKO), abychom udrželi náklady na odpady v únosné míře. Snížení frekvence svozu už dnes není žádné sci-fi, využívá jej celá řada obcí napříč republikou a další stovky obcí k němu směřují. Vzhledem ke zvyšujícím se nákladům na skládkovné a na dopravu jim nic jiného nezbývá. Nejdražší na celém systému je „vyvážení“ poloprázdných popelnic. Oproti většině z nich jsme ve velké výhodě, protože díky MESOHu máme podrobný přehled o množství sváženého odpadu. Všechny obce zapojené do MESOHu přecházejí na snížení svozu bez problémů, některé dokonce svážejí odpad i jednou za měsíc.

Na snížení četnosti svozu stále nejsou připravena především sběrná hnízda kontejnerů u bytovek. Problém mohou mít také rodinné domy vytápěné uhlím. Naopak naprostá většina domácností by se do 14-denního svozu bez problémů vešla. Někteří odpadoví experti dávají svou popelnicí ke svozu jednou za 6 týdnů i méně.

Tipy, jak se připravovat na snížení frekvence svozu:

- Podle statistik tvoří **směsný komunální odpad pouze 35 %** obsahu běžné popelnice. Ani v Hořicích to není jiné. Ostatní složky lze dobře vytrídít do barevných kontejnerů. Až 18 % popelnic zbytečně zabírá bioodpad. Řešením je tedy **lépe třídít**.
- Jestli máte opravdu hodně odpadu, lze svoz řešit větší popelnicí, případně **druhou popelnicí** (pokud Vám jedna nevychází jen tak tak, můžete si druhou pořídit napůl se sousedem). Od jara do podzimu má takový problém opravdu jen několik domácností. Bohužel, vzhledem k velkému množství domů vytápěných uhlím, bude i po snížení svozu odpadů nutné ještě nějaký čas vyvážet popelnice při vrcholu topné sezóny každý týden.

Termín snížení frekvence svozu doladíme, včas se jej dozvíte a bude přizpůsoben místním poměrům. Dříve bylo některým domácnostem z logistických důvodů doporučováno, aby nosily odpad k bytovkám. Protože však největší překážkou pro snížení svozů zůstávají přeplněné kontejnery,

**žádáme všechny majitele malých popelnic,
aby kontejnery u bytových domů nepoužívali.**

Pokud jste zapojeni do systému MESOH, používání kontejnerů pro rodinné domy se dokonce považuje za porušení pravidel a může vést k neuznání slevy na poplatku.

Nejúčinnější cestou je **snížení celkového množství odpadu**. Ta ale není možná ze dne na den. Spoustu základních nápadů pro snížení odpadu najdete například na webové stránce <https://prima.iprima.cz/zpravodajstvi/40-tipu-jak-snit-odpad-domacnosti-o-desitky-procent>. Pro fajnšmekry doporučujeme knihu a stejnojmenné webové stránky *Domácnost bez odpadu* (knihu najdete i v naší obecní knihovně).

Malé opakování – pytlový systém

*Do pytle s plastem
sbíráme společně
a pohodlně tři
druhy odpadu*

*Zatímco do pytle
s papírem patří*

*suchý, nemastný,
neposmrkaný ☺*

Popelnice v létě

Většina z Vás se naučila popelnici připravit k vývozu, až když je plná. Šetříme tím hodně práce a směřujeme k tomu, abychom v budoucnu snížili frekvenci svozu a ušetřili nemalé finance. Možná se teď obáváte horkých měsíců, kdy **popelnice zapáchá**. Přinášíme pár tipů, jak svou popelnici udržet ve snesitelném stavu co nejdéle:

- **Nesypat do popelnic bioodpad**. Ten je hlavní příčinou vlhkosti v popelnici a množení mikroorganismů a přitom na kompostu (nebo v novém kompostéru) je cennou surovinou.
- Odpad z domácího koše **vysypat z pytlíku**, aby mohl větrat.
- Popelnici postavit pokud možno **do stínu a víko pootevřít** (například vložením kolíčku), aby mohla přebytečná vlhkost odcházet.
- Páchnoucí odpad, který nemůžeme dát jinam (například zbytky masa), zavázat do mikrotenového sáčku, ideálně nadvakrát. Fakt to funguje ☺.

Náklady na odpadové hospodářství v obci v roce 2021

V roce 2021 byly celkové náklady na odpadové hospodářství v obci 1 074 132 Kč, tj. **1134 Kč na obyvatele** (resp. rekreační objekt).

Příjmy a výdaje v roce 2021

Výdaje		1 074 132 Kč	Příjmy	618 339 Kč
FCC	svoz SKO	576 150 Kč	Občané + rekreanti	498 376 Kč
	sklo + plast + pronájem kontejnerů	110 037 Kč	Podnikatelé	18 150 Kč
Sběrný dvůr	plast + papír	59 591 Kč	EKO-KOM	101 813 Kč
	objemný odpad	96 337 Kč		
	ostatní	175 293 Kč		
MESOH	provoz systému	56 725 Kč	Městys v roce 2021 doplácet na odpady z rozpočtu 455 794 Kč .	

Trocha statistiky

Dle údajů EKO-KOMu, který zpracovává odpadové statistické údaje obcí, byly za rok 2020 průměrné náklady na odpadové hospodářství jednoho obyvatele 1 129 Kč. Za rok 2021 ještě nejsou data k dispozici, ale vzhledem k tomu, že v uplynulém roce došlo k celkovému výraznému zdražení odpadových služeb, naše náklady se pohybují těsně pod průměrem. Celkově pro Českou republiku byl v roce 2020 tento průměr 1064 Kč na obyvatele. Pro Jihočeský kraj jsou průměrné náklady nepatrně vyšší především z důvodu horší dostupnosti skládek a tedy vyšších nákladů na dopravu.

Průměrné náklady na likvidaci **směsného komunálního odpadu** vycházely v roce 2020 pro Českou republiku 574 Kč na obyvatele, pro nás vloni 608 Kč, vzhledem ke zdražování tedy podobně. Tuto částku bychom v budoucnu mohli výrazně upravit snížením frekvence svozu SKO.

Tříděný odpad a provoz sběrného dvora (bez objemného odpadu) vyšly v roce 2020 každého občana ČR průměrně na 495 Kč. Pokud u nás započítáme náklady na vedení systému MESOH (který nám ovšem pomáhá i mimo tříděný odpad), vyjde nám 424 Kč na poplatníka. To je velmi slušný výsledek. Náklady na provoz sběrného dvora nám významně klesly při změně provozovatele na jaře roku 2019.

Oproti tomu si připlácíme za **objemný odpad**. V ČR je to průměrně 79 Kč, u nás o 29 % více, tj. 102 Kč na obyvatele. Této složce odpadu budeme v budoucnu věnovat větší pozornost, abychom objevili a snad i odstranili příčinu.

Vyplatí se nám MESOH?

Rok 2021 byl prvním úplným rokem, kdy jsme využívali systému MESOH k evidenci odpadů. Je tedy čas na krátké vyhodnocení přínosů i negativ.

Co se týče finanční bilance, je třeba k nákladům připočíst i zvýšené náklady za odvoz plastů (papír obec likviduje svépomocí i z kontejnerů). Bohužel nejsme schopni vyčíslit přesnou sumu, protože část plastů by byla ve sběrném dvoře odevzdána i bez systému MESOH.

Náklady na vedení systému MESOH

Náklady navíc oproti roku 2020		Snížení nákladů (resp. zvýšení příjmu)		
Sběrný dvůr	plast*	52 199 Kč	Nižší náklady na svoz FCC	19 796 Kč
MESOH	provoz systému	56 725 Kč	Vyšší odměny EKO-KOMu	22 791 Kč
Celkem*		108 924 Kč	Celkem	42 587 Kč
Rozdíl*	66 336 Kč			

*náklady nelze všechny přisuzovat systému MESOH, sběrný dvůr sloužil pro odkládání plastu i před spuštěním systému

Z tabulky vyplývá, že zavedení systému MESOH zvýšilo v roce 2021 náklady na odpadové hospodářství cca o 66 336 Kč (ve skutečnosti trochu méně*). V nákladech také není zohledněna vyšší náročnost pro zaměstnance obce. Přesné vyčíslení není možné. Data získaná ze systému nám v loňském roce například významně pomohla při prudkém vzrůstu cen za svoz SKO k velmi výhodné smlouvě s FCC. Díky získaným datům máme také výborný přehled o toku odpadů v obci a jsme tak připraveni podnikat další kroky ke zlepšení celého odpadového systému. Významný finanční přínos má systém pro občany, kteří systém využívají a získávají tak slevu na poplatku.

Mimo to jedním z cílů využívání systému je především zvyšování množství tříděného odpadu a úbytek SKO. Ačkoliv trh s tříděným odpadem v ČR neustále vázne, je vyvíjen stále větší tlak na lepší využití recyklovatelného odpadu. Mimo to se programově významně zvyšuje skládkovné pro SKO, zejména pro druhy odpadu, které by bylo možné dále využít (těch je většina, tzv. využitelný odpad). Doufáme tedy, že užívání MESOHu nám pomůže celkové náklady na odpad udržovat v únosné výši.

V tabulce je uveden plánovaný vývoj výše skládkovného v nejbližších letech dle nového zákona:

Dílčí základ za ukládání odpadu na skládku (Kč/t)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
Využitelný odpad	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
Zbytkový odpad	500	500	500	600	600	700	700	700

Zhodnocení

Nevýhody:

- zvýšené náklady na vedení systému
- časová náročnost pro zaměstnance obce
- části občanů systém nevyhovuje

Výhody:

- podrobný přehled o toku odpadů v obci, dobré podklady k vyjednávání se svozovými společnostmi a výhledově snížení nákladů na svoz s frekvencí 14 dní
- připravenost na zvyšující se skládkovné
- významné finanční zvýhodnění občanů, kteří se chovají zodpovědně
- ekologické chování obce i občanů – osvěta, lepší třídění odpadu a využití kapacity sběrných nádob, motivace k zodpovědnosti za naše životní prostředí

Přestože provoz systému má řadu nevýhod, chápeme jej jako službu, která může být přínosná pro občany i pro obec. Jeho náročnost i přínosy budeme samozřejmě dále podrobně sledovat. V příštím roce budeme mít k dispozici také data z celých dvou MESOH roků, bude tedy co porovnávat i v množství jednotlivých složek odpadu.

Podrobnější informace k systému Vám rádi poskytneme, ideálně e-mailem.

